

Recensie

THEATER

HUSBANDS

Toneelgroep Amsterdam. Regie: Ivo van Hove
Stadsschouwburg Amsterdam,
18/4. Hier t/m 12/5. Tga.nl

Van Hove heeft de film op een gedurfde manier gevat in zijn encenering.

Husbands heet de film van John Cassavetes. Echtgenoten. Op enig moment zou je dan toch ook echtgenotes verwachten, of relaties met ander vrouwvolk, maar zo niet bij de Amerikaanse cineast John Cassavetes. Zijn *Husbands* is een mannenverhaal. Natuurlijk, er is altijd wel ergens sprake van seks, maar meer toch van rivaliteit, bondgenootschap, alfamangetjesgedoe, zilveruggedrag, een instinctief gevoel van gedeelde wanhoop ook, en angst.

Husbands heet nu ook de nieuwe voorstelling van Toneelgroep Amsterdam, gebaseerd op het film-script. Ivo van Hove is een verklaard liefhebber van Cassavetes' werk: hij enceneerde eerder al *Faces (Koppen)* en *Opening Night*, beide enthousiast onthaald. *Husbands* is een zeer vroege liefde, maar pas sinds kort door de erven vrijgegeven voor toneelbewerking aan Van Hove en zijn Toneelgroep Amsterdam. Mooi natuurlijk, maar ook zeker spannend, want *Husbands* is een weerbarstig werk.

Gegeven, in het kort: drie vrienden zien zich geconfronteerd met de dood van een jeugdvriend. Tot trantrekkende taferelen met mooie herinneringen leidt dat niet, de naam Stuart valt eigenlijk nauwelijks meer. Harry, Gus en Archie kijken met name naar waar ze zelf eigenlijk zijn gebleven. Vrouw, een paar kinderen en een paar auto's in suburbia. Stuarts dood is aanleiding tot een (korte) escape.

Een universeel gegeven misschien, maar de uitwerking is persoonlijk. Cassavetes (1929-1989) werkte veel vanuit de improvisatie. Samen met zijn acteurs (hij speelde zelf ook) kwam hij tot een script en uiteindelijk de film. In het geval van *Husbands*

(1970) resulteerde dat in heftige, koortsachtige, letterlijk duizelingwekkende beelden van drie vrienden op drift. Tegelijkertijd lijkt de zoektocht van de drie mannen wel eindeloos te duren, soms. En wat ze doen is helemaal niet zo vreselijk enverrend. Af en toe wil je de beelden haast doorspoelen. Maar misschien ook

wel omdat het op een bepaalde manier confronterend is.

Van Hove heeft dat alles op een gedurfde manier gevat in zijn encenering. Hij wil die confrontatie wél aan, en hij heeft prachtige acteurs die fantastisch met het materiaal overweg kunnen. Hans Kesting als Harry, Barry Atsma (Gus) en Roeland Fernhout (Archie) maken er gewoonweg een geweldige, bizarre mannenpartij van. Vuig, fout, vies, maar soms ook wel een klein beetje lief.

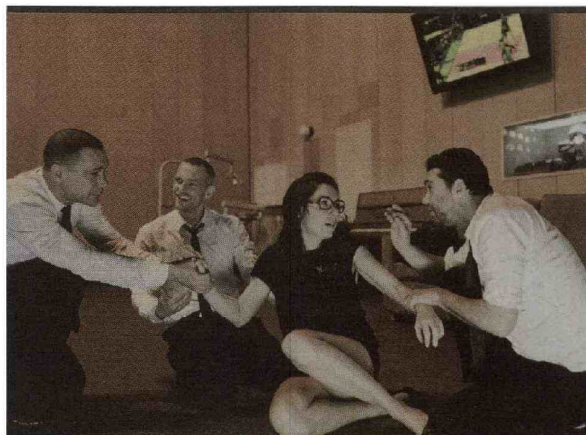
Uitgerust met kleine camera's stuiteren ze over het toneel, hier en daar gepareerd door Halina Reijn die de archetypische vrouw (in meerdere gedaanten) gestalte geeft en Alwin Pulinckx, die meerdere kleine rollen voor zijn rekening neemt en fijn piano speelt. Verder horen we vaak het ronkende geluid van Bruce Springsteen. De camera's geven (op verschillende schermen) steeds bijna letterlijk de verschillende standpunten van de mannen weer, en lijken met hun onrustige beeld tegelijk naar de film te verwijzen.

Zo ga je in eerste aanleg graag mee in de existentiële queeste van dit overrompelende trio. Maar gaandeweg wreekt zich toch wel enigszins de structuur van het originele script, fraaie regievondsten en een goede ingreep hier en daar niet te na gesproken. Zeker in het tweede deel zijn er episodes die tergen in hun langgereetheid, wanneer de mannen eenmaal in Londen op een hotelkamer zijn beland. Atsma en Reijn hebben zo een scène van aantrekken en afstoten die maar dóór gaat, en die na verveling ook ergernis begint op

te roepen. Het voornemen om Cassavetes' film in vrijwel alle opzichten recht te doen, getuigt dan misschien van lef, voor de voorstelling levert het af en toe net iets teveel leegte of stilstand op. Aan het eind keert de dynamiek weer, in het beklemmende besef van berusting; sommigen blijven dan maar liever echtgenoten.

Karin Veraart

'Tegelijkertijd lijkt de zoektocht van de drie mannen wel eindeloos te duren, soms. Af en toe wil je haast doorspoelen'

V.l.n.r. Hans Kesting, Barry Atsma, Halina Reijn en Roeland Fernhout in *Husbands* van Ivo van Hove. Foto Jan Versweyveld

